

Sygn. akt I ACz 2499/16

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Grzegorz Krężolek

Sędziowie: SA Sławomir Jamróg

SO (del.) Beata Kurdziel (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2017 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa T. J.

przeciwko J. J. (1)

orozwód

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 25 maja 2016r., sygn. akt IC 122/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO (del.) Beata Kurdziel SSA Grzegorz Krężolek SSA Sławomir Jamróg

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 maja 2016 roku, wydanym w sprawie z powództwa T. J. przeciwko J. J. (1) o rozwód, Sąd Okręgowy

w K. zabezpieczył roszczenie o zobowiązanie T. J. do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania M. J. i H. J. w ten sposób,

Ze zasądził od T. J. na rzecz M. J. i H. J.

kwoty po 1 500 zł miesięcznie, płatne do rąk matki dzieci J. J. (1) do dnia 10

każdego miesiąca do czasu prawomocnego zakończenia procesu, z ustawowymi odsetkami na

wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat (pkt 1), a w pozostałej części

wniosek pozwanej o udzielenie zabezpieczenia oddalił (pkt 2).

W uzasadnieniu ww. postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że pozwana J. J. (1)

złożyła wniosek o zabezpieczenie roszczeń alimentacyjnych małoletnich córek stron poprzez wydanie postanowienia na czas toczącego się postępowania zobowiązującego T.

J. do płacenia z tytułu kosztów utrzymania i wychowania małoletnich do rąk matki

J. J. (1) kwot po 2000 zł miesięcznie, płatnych do 10 dnia każdego miesiąca z góry

wraz z ustawowymi odsetkami w wypadku uchybienia terminowi płatności. Pozwana podała,

że powód w umowie alimentacyjnej z dnia 15 kwietnia 2014 r. zobowiązał się do

uczestniczenia w kosztach utrzymania i wychowania małoletnich córek stron po 2 000 zł

miesięcznie, a koszt utrzymania H. J. wynosi 3 101 zł, zaś koszt utrzymania

M. J. wynosi 4 073 zł. Dzieci mieszkają z matką i na niej w całości spoczywa ciężar wychowania, zatem ojciec powinien

w większym stopniu uczestniczyć w wydatkach związanych z utrzymaniem córek stron. Kwoty po 2 000 zł leżą w granicach możliwości zarobkowych i majątkowych powoda.

Sąd Okręgowy ocenił wniosek jako częściowo zasadny. Wskazał, że z art. 753 § 1 k.p.c. wynika, że w sprawach o alimenty zabezpieczenie może polegać na zobowiązaniu pozwanego do zapłaty uprawnionemu jednorazowo albo okresowo określonej sumy pieniężnej oraz że w sprawach tych podstawą zabezpieczenia jest jedynie uprawdopodobnienie istnienia roszczenia. Jak wynika z odpisów skróconych aktów urodzeni M. J. i H. J., powód niewątpliwie jest ich ojcem, a z uwagi na wiek małoletnich w sposób oczywisty nie są one w stanie samodzielnie zabezpieczyć swoich potrzeb. W art. 753 k.p.c. unormowano szczególne zabezpieczenie roszczeń alimentacyjnych, procesu nowej prowizorycznej sytuacji, w której obowiązany zobowiązany jest do zapłaty jednorazowo albo okresowo pewnej sumy pieniężnej. Celem zabezpieczenia w tym przypadku nie jest zapewnienie egzekucyjnego wykonania przyszłego wyroku, lecz natychmiastowe dostarczenie uprawnionemu środków utrzymania.

Na obecnym etapie postępowania w ramach rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o zobowiązanie powoda do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich córek stron, Sąd uznał, że wysokość tych kosztów w zasadzie odpowiada wysokości kosztów określonych przez pozwaną w wykazach stanowiących podstawę ustalenia wysokości obowiązku alimentacyjnego, jaki strony ustaliły w umowie zawartej w dniu 15 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy wskazał, że potrzeby te w sposób znaczący nie zmieniły się od tamtego czasu, jednakże przy udzieleniu zabezpieczenia należy wziąć pod uwagę, że ochrona zapewniana w takim incydentalnym postępowaniu ma charakter prowizoryczny, zmierzający przede wszystkim do natychmiastowego dostarczenia uprawnionemu środków utrzymania. W ramach udzielonego zabezpieczenia nie można zatem uwzględniać kosztów, których charakter wykracza poza aktualną potrzebę ich zabezpieczenia. Do takich wydatków należą np. wydatki na wyposażenie pokoju dziecięcego, czy też większe wydatki jednorazowe, jak zakup nowego kasku czy hulajnogi. Biorąc zatem z jednej strony pod uwagę wysokość wydatków określonych w wykazach zaakceptowanych przez strony w umowie z dnia 15 kwietnia 2014 r., a z drugiej charakter postępowania o udzielenie zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych - prowizoryczny i wymagający uprawdopodobnienia, a nie wykazania, Sąd Okręgowy uznał, że kwoty po 1 500 zł miesięcznie na rzecz każdej z córek stron pozwolą na czas procesu na pokrycie usprawiedliwionych kosztów ich utrzymania i wychowania, określonych również przez ich dotychczasową stopę życiową. Zdaniem Sądu Okręgowego zapłata tych kwot leży w granicach zdolności majątkowych i zarobkowych powoda, który z wykształcenia jest ekonomistą, posiadającym duże doświadczenie zawodowe i pełniącym jeszcze do niedawna odpowiedzialne funkcje, pozwalające osiągać miesięczny dochód w wysokości 14 000 zł. Pozbawiona znaczenia pozostaje okoliczność, że aktualnie powód tego rodzaju funkcji nie pełni, zaś podjął prowadzenie działalności gospodarczej, która - według jego deklaracji - przynosi zdecydowanie mniejsze dochody. Nie jest bowiem istotny dochód, jaki powód uzyskuje, ale dochód jaki mógłby uzyskiwać, gdyby prawidłowo wykorzystywał swoje znaczne możliwości zarobkowe. Powód nie wykorzystywał również możliwości uzyskiwania dochodu z położonego we W. lokalu o powierzchni 127 m², który wynajmuje dopiero od 9 maja 2016 r., przy czym poważne wątpliwości budzi deklarowana przez powoda na kwotę 1 400 zł wysokość miesięcznie uzyskiwanego czynszu.

Sąd Okręgowy podkreślił, że w dalszym toku postępowania przeprowadzone zostanie postępowanie dowodowe w celu ustalenia rzeczywistych możliwości majątkowych i zarobkowych powoda oraz potrzeb małoletnich.

Jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał art. 730¹ § 1 i § 3 k.p.c., art.

734 k.p.c., art. 738 k.p.c. i art. 753 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód T. J., zaskarżając orzeczenie w części, tj. w zakresie dotyczącym wysokości udzielonego zabezpieczenia ponad kwotę 1 000 zł na każdą z małoletnich córek. Zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść skarżonego postanowienia, a mianowicie:

- art. 730¹ § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że pozwana uprawdopodobniła, iż miesięczne uzasadnione potrzeby każdej z małoletnich córek stron oscylują w wysokości 1 500 zł miesięcznie w sytuacji, gdy okazany przez J. J. (1) spis kosztów jest w sposób oczywisty i znaczny zawyżony i w żaden sposób nie został uprawdopodobniony,
- art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie, że zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego są wystarczające do spełnienia zobowiązania zapłaty kwoty 3 000 zł każdego miesiąca w przypadku, gdy jego obecna sytuacja majątkowa odbiega od tej, która została przedstawiona przez pozwaną z uwagi na brak obecnego zatrudnienia powoda.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia i zobowiązanie go do płacenia z tytułu kosztów utrzymania i wychowania małoletnich córek, do rąk J. J. (1) kwoty 1000 zł miesięcznie oraz oddalenia wniosku pozwanej w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący odniósł się szczegółowo do konkretnych pozycji podanych przez pozwaną w zestawieniu wydatków dzieci, które zdaniem skarżącego, nie tylko wykraczają poza aktualną potrzebę zabezpieczenia, ale również są zawyżone co do wartości. Przede wszystkim zwrócił uwagę na kwotę 900 zł jako koszt zajęć dodatkowych oraz 200 zł tytułem dojazdów córki stron M.. Pozwana nie wymieniła nawet rodzajów zajęć, ich ilości czy kosztów. Wątpliwości powoda budzi również zasadność punktu dotyczącego oprogramowania komputerowego. Miesięczne wydatki pozwanej z tego tytułu musiałyby być uzasadnione comiesięcznym zakupem nowego oprogramowania, co jest niemożliwe z uwagi na brak takich potrzeb małoletnich. Pozwana przygotowując wykaz kosztów ujęła te same wydatki w różnych punktach, co spowodowało ich nieuzasadnione zsumowanie. Sytuacja ta dotyczy pozycji zatytułowanych „zabawki” oraz „wyjścia kulturalne”. Niezasadne jest także uznanie przez Sąd Okręgowy zasadności naliczenia na poczet zabezpieczenia alimentów wskazanych przez pozwaną opłat mieszkaniowych, uwzględniających abonament za internet czy telewizję, które to koszty pozwana ponosiłaby również w przypadku nieobecności małoletnich córek w jej domu. Błędny jest nadto ustalenie przez Sąd Okręgowy zabezpieczenia roszczenia w równych częściach na każdą z małoletnich córek, w przypadku gdy sama wnioskodawczyni wskazuje na ich rozróżnienie.

Skarżący wskazał również, że w chwili obecnej wysokie dochody są dla niego nieosiągalne, a przyczyna tego stanu rzeczy nie była w żaden sposób zależna od samego zainteresowanego. Ostatnia umowa dająca zatrudnienie powodowi została z nim jednostronnie rozwiązana przez pracodawcę. Powód podjął się prowadzenia działalności gospodarczej, by rozwiązać problem bezrobocia oraz skierować swoje możliwości w rozwój firmy, która dopiero po początkowym etapie rozwoju będzie przynosić (ewentualnie) wyższe zyski. Zgodnie z zasadami współżycia społecznego oraz uregulowaną prawnie możliwością zmian wysokości zasądzonych alimentów były współmałżonek, jak i małoletnie dzieci muszą zrozumieć potrzebę miarkowania ich uprawnień wynikającego z alimentacji z uwagi na zmianę sytuacji majątkowej osoby zobowiązanej. Przyzwyczajenie pozwanej i małoletnich córek stron do życia na ponadprzeciętnej stopie życiowej nie może być czynnikiem

decydującym o uznaniu zasadności przekraczającej możliwości powoda kwoty wskazanej zaskarżonym postanowieniem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

W sprawach o alimenty podstawą zabezpieczenia jest jedynie uprawdopodobnienie roszczenia (art. 753 § 1 k.p.c.). Przepis ten bowiem dotyczy udzielenia zabezpieczenia polegającego na zobowiązaniu obowiązanego do zapłaty uprawnionemu określonej sumy pieniężnej i w tego rodzaju sprawach konieczne jest jedynie uprawdopodobnienie istnienia roszczenia bez potrzeby uprawdopodobnienia interesu prawnego w zabezpieczeniu (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 1982 r., III CZP 3/82, OSNC z 1982 r., nr 7, poz. 100). Z powyższego wynika, że wnioskodawczym winna uprawdopodobnić, jakie są usprawiedliwione potrzeby małoletnich córek stron oraz jakie są możliwości majątkowe i zarobkowe obowiązanego (por. art. 133 § 1 k.r.o. i 135 § 1 k.r.o.).

W postępowaniu o zabezpieczenie nie wymaga się udowodnienia okoliczności faktycznych, ale wystarczające jest ich uprawdopodobnienie. Uprawdopodobnienie roszczenia oznacza, że wnioskodawca przedstawi i należycie uzasadni twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Roszczenie jest więc uprawdopodobnione, jeżeli jest szansa na jego istnienie, gdyż istotą postępowania zabezpieczającego jest to, że sąd dokonuje jedynie pobieżnej analizy dostarczonego przez wnioskującego materiału dowodowego niekoniecznie odpowiadającego wymogom stawianym dowodom przeprowadzanym w toku procesu (por. art. 243 k.p.c.). Uprawdopodobnienia nie można bowiem utożsamiać z udowodnieniem roszczenia, stanowi ono bowiem niejako surogat dowodu nie dający pewności, lecz jedynie wiarygodność określonego faktu (por. K. Flaga - Gieruszyńska: [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, pod red. A. Zielińskiego, Warszawa 2008, s. 424).

W ocenie Sądu Okręgowego na podstawie okoliczności wskazanych we wniosku roszczenia małoletnich uznać należało za prawdopodobne na tyle, iż zasługiwały na to, żeby je zabezpieczyć.

Nie budzi wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że przedstawiony do akt sprawy wykaz kosztów miesięcznych ponoszonych na utrzymanie każdej z córek stron wystarczająco uprawdopodobnia rzeczywiste potrzeby małoletnich. Warto podkreślić, że sporządzony przez matkę J. J. (1) wykaz kosztów stał się podstawą umowy alimentacyjnej, jaką strony zawarły w dniu 15 kwietnia 2014 roku. Wskazane wydatki zostały więc wówczas przez powoda zaakceptowane i w ten sposób potwierdzone jako rzeczywiste, a na ich zawyżenie skarżący zwraca uwagę dopiero w złożonym zażaleniu. Okoliczności, iż powód jest osobą relatywnie zamożną i posiada ponadprzeciętne możliwości zarobkowania, Sąd Okręgowy miał na względzie, ustalając wysokość zobowiązania alimentacyjnego T. J. względem małoletnich córek M. i H.. Trafnie wskazał Sąd Okręgowy, że małoletnie dzieci stron powinny w tej sytuacji mieć możliwość rozwoju i korzystania z rozrywek w stopniu przekraczającym minimalne koszty ich utrzymania. Zakres usprawiedliwionych potrzeb dziecka powinien być bowiem ustalony w ten sposób, aby w razie ich zaspokojenia stopa życiowa dziecka była taka sama jak stopa życiowa rodziców, gdyż poziom i jakość realizacji potrzeb dziecka zależą od możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców. Alimenty ustalone na poziomie 1 500 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich odpowiadają powyższemu potrzebom.

Stanowisku Sądu Okręgowego nie sposób postawić także zarzutu oparcia zabezpieczenia na błędnie ustalonych przesłankach odnośnie możliwości zarobkowych powoda. Wnioski w zakresie uprawdopodobnienia możliwości zarobkowych T. J. zostały bowiem wyprowadzone zgodnie z zasadami logicznego rozumowania i

doświadczenia życiowego. W zakresie okoliczności związanych ze swoimi możliwościami zarobkowymi powód ograniczył wywody zażalenia do stwierdzenia, że zarabia mniej niż kwota wskazana przez pozwaną, nie poparł ich jednak żadnymi konkretami.

Wskazać należy, że wnioskowanie Sądu Okręgowego sztywno trzyma się ram wyznaczonych wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia. Sąd I instancji w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważył materiał

i wyciągnął z niego prawidłowe wnioski, które następnie w sposób przekonujący uargumentował.

Nie sposób nie zauważyć, że w zapadłym już w sprawie wyroku rozwodowym, wydanym po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego i dokonaniu ustaleń odnośnie zarówno rzeczywistych potrzeb małoletnich, jak i możliwości zarobkowych powoda, Sąd Okręgowy zasądził od T. J. na rzecz M. J. alimenty w kwocie 2 000 zł miesięcznie, zaś na rzecz H. J. w kwocie 1 500 zł miesięcznie, ustalając potrzeby małoletnich oraz możliwości zarobkowe powoda na podstawie całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Podnoszone przez skarżącego wątpliwości odnośnie zawyżenia wskazanych przez pozwaną kosztów utrzymania i wychowania małoletnich córek, jak również możliwości zarobkowych powoda nie znalazły zatem potwierdzenia w dalszym toku postępowania.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c., zażalenie należało oddalić.

SSO(del.) Beata Kurdziel SSA Grzegorz Krężolek SSA Sławomir Jamróg